

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.21.448/2018/6.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Istenes Attila előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Tarczay Áron ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Soós Tibor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Soós Tibor ügyvéd)

A per tárgya:

Küldöttgyűlési határozatok megsemmisítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.238/2018/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 5.P.25.680/2016/18.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 6.350 (hatezer-háromszázötven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes bejegyzett egyesület. 2014. november 30-án hozott küldöttgyűlési határozataival módosította a korábbi, 2005. évi alapszabályát annak érdekében, hogy a hatályos polgári törvénykönyvnek megfelelően működhessen tovább. Az alperes

küldöttgyűlésének 2014. november 30-i határozatai megsemmisítése iránti keresetet a bíróság jogerősen elutasította.

- [2] Az alperes a módosított, egységes szerkezetbe foglalt alapszabállyal együtt 2014-ben változás bejegyzési kérelmet nyújtott be a nyilvántartását vezető törvényszékre. A törvényszék az alperest a változás-bejegyzési eljárásban hiánypótlásra, és annak megfelelő alapszabály módosításra hívta fel.
- [3] Az alperes a hiányok pótlása érdekében 2016. november 13-án küldöttgyűlést tartott, melyen határozatokat fogadott el és az alapszabályt módosította, ezt követően a hiánypótlását a változás-bejegyzési eljárásban benyújtotta.
- [4] Az alperest nyilvántartó Fővárosi Törvényszék 2016. december 20-án kelt 14.Pk.60.654/1989/67-IV. sorszámú végzésével megállapította, hogy az alperes a végzés jogerőre emelkedésétől a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) alapján működő szervezet. Az alapszabály módosítását 2016. november 13-i dátummal nyilvántartásba vette. A végzés 2017. január 8-án jogerőre emelkedett.

A kereseti kérelem és ellenkérelem

- [5] A felperes keresetében az alperes küldöttgyűlése által 2016. november 13-án hozott határozatok hatályon kívül helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy nem volt szabályszerű a küldöttgyűlés összehívása, az alperes a küldöttállítás szabályait nem tartotta be, ezért a határozatképesség is kérdéses volt. Sérelmezte, hogy a küldöttgyűlés nem szavazott a napirend kiegészítéséről, valamint az új elfogadott alapszabály az általa megjelöltek szerint törvénysértő rendelkezéseket tartalmazott. Álláspontja szerint a 2005. április 2-i alapszabály a hatályos, és e szerint kellett volna a küldöttgyűlést összehívni és megtartani. A tagdíjakra vonatkozó számítási módszert az alapszabályban kell rendezni, a tagdíj szabályozatlansága a Ptk. 3:66. §-át sérti.
- [6] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a 2016. november 13-i küldöttgyűlésre a 2014. november 30-i alapszabály volt az irányadó. Ennek megfelelően hívták össze és tartották meg a küldöttgyűlést.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Ítéletének indokolásában abból indult ki, hogy a 2014. november 30-i rendkívüli közgyűlésen elfogadott határozatok, köztük az alapszabály megsemmisítése iránti keresetet egy korábbi, jogerős ítélet elutasította. Kiemelte, hogy a 2016. november 13-i közgyűlés egyik napirendi pontja az alapszabály módosítás hiányainak pótlására felhívó végzésben foglaltaknak megfelelő határozat meghozatala volt. Az alperest nyilvántartó bíróság az alapszabály

módosításának kelteként 2016. november 13-át nyilvántartásba vette. Megállapította, hogy a küldöttgyűlés összehívása, megtartása és a határozathozatal tekintetében az alperes az alapszabálynak megfelelően járt el. A Ptk. egyesületre vonatkozó szabályai pedig a kereset jogalapjának megalapozására nem alkalmasak.

- [8] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [9] A jogerős ítélet indokolása szerint az alperesi egyesületről a nyilvántartó bíróság 2017. január 18. napján jogerős végzésével állapította meg, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: új Ptk.) szerint működik tovább. Ebből következően a perbeli küldöttgyűléskor az alperesi egyesület a 2013. évi CLXXVIII. törvény (Ptké.) 11. §-ában és 9. § (4) bekezdésében írtakra is figyelemmel még a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: régi Ptk.) hatálya alatt működött. Az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint a régi Ptk. hatálya alatt működő szervezet tekintetében a régi Ptk. 62. § (6) bekezdése alapján van lehetőség a határozat felülvizsgálatára, a perbeli küldöttgyűlés határozataira is ez volt irányadó. Ennek alapján csak a jogvesztő határidőn belül benyújtott kereseti kérelem megalapozottságára előadott alapszabály- és jogszabálysértések voltak vizsgálhatóak.
- [10] Tényként állapította meg a nem peres eljárási iratok alapján, hogy a 2014. november 30-án tartott küldöttgyűlésen az alapszabályt módosították, ezért alaptalanul hivatkozott a felperes a 2005. évi alapszabályba ütközésre és abból levezetett jogszabálysértésekre.
- [11] A 2014. évi alapszabály kifejezetten nem tartalmaz olyan rendelkezéseket, hogy a felperes által hivatkozott iratokat kellett megkapni a küldöttgyűlés előtt, ezek hiánya nem alapszabály-sértő illetve jogszabálysértő. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a küldöttgyűlést a bírósági hiánypótlás teljesítése érdekében hívták össze. Nem szabályozta az alapszabály azt sem, hogy a küldöttgyűlést megelőzően a küldöttnek az adott napirendi pontokban egyeztetnie kellene az őt küldöttként megválasztó tagokkal. Kiemelte, hogy az alperes alapvetően a jogszabályoknak és a saját maga által alkotott alapszabálynak, illetőleg esetleges egyéb szabályzatainak megfelelően köteles működni. Az esetleges szabályozási hiányosság a perben a bíróság által nem volt számon kérhető.
- [12] A 2016. november 13. napján tartott küldöttgyűlésen a küldöttállítást, valamint a napirend, illetve a felperes által megjelölt egyéb, az összehívásra és ebből következően a határozatképességre vonatkozó alapszabályi rendelkezések megsértése nem volt megállapítható. A perbeli napirend kiegészítéséről való szavazásra a fentebb kifejtettek szerint az új Ptk. rendelkezései nem alkalmazhatóak.
- [13] A jogerős ítélet megállapította, hogy a nyilvántartási adatokat érintő módosításokat a nem peres bíróság jogerős végzésével

nyilvántartásba vette az alapszabály keltével együtt. Ebből következően a nyilvántartó bíróság a nyilvántartási adatokat érintő alapszabályi rendelkezések jogszabálynak való megfelelőségét vizsgálta, amit a perbíróság újból nem vizsgálhatott felül.

- [14] Kiemelte, hogy a demokratikus önkormányzatiság elve alapján a jogszabályok keretei közötti szabad szabályalkotási tevékenységre figyelemmel, a kifejezetten nem jogszabályba ütköző, alperes által szabályozott rendelkezések nem voltak bíróság által felülvizsgálhatók. Az, hogy az alperes a jogszabályok keretei között szervezeti kereteit miként alkotja meg, nem törvényességi kérdés.
- [15] Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a részletes indokolási kötelezettségének maradéktalanul nem tett eleget, azonban a rendelkezésre álló peradatok alapján ez a másodfokú eljárásban pótolható volt, így ez nem volt olyan mértékű hiány, ami az érdemi elbírálást akadályozta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és a keresetével támadott határozatok megsemmisítése érdekében. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság utasítását új eljárásra.
- [17] Eljárási jogszabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 221. § (1) bekezdés szerinti indokolási kötelezettségének nem tett eleget, ezért a másodfokú bíróságnak az indokolás pótlása helyett az elsőfokú ítéletet hatályon kívül kellett volna helyeznie. A másodfokú bíróság eljárásával sérült a felperes jogorvoslati joga, illetve az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése. Hivatkozott az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) gyakorlatára (pl. Hirvisaari v. Finland ügy, 49684/99, 2001. szeptember 27. ítélet), mely szerint az elsőfokú ítéleti indokolás elnagyoltsága a felperes jogorvoslati jogának sérelmével jár.
- [18] Anyagi jogszabálysértésként arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptké. 11. § (1) bekezdését, mivel amennyiben a 2014. november 30-i alapszabály szerint működött az egyesület, akkor az új Ptk. rendelkezéseit kellene alkalmazni, nem pedig a régi Ptk-t. Hivatkozott arra is, hogy az új Ptk. csak pontosítja a régi Ptk-t, illetve a korábbi egyesületekre hatályos 1989. évi II. törvény (Etv.) rendelkezéseit. Az új Ptk. szabályai valójában az Etv. 6. §-ában foglalt demokratikus működés elvét bontják ki, ezért a perbeli, új Ptk-t sértő határozatok az Etv. 6. §-ába is ütköznek.
- [19] Felülvizsgálati kérelmében megismételte azt az álláspontját, hogy az összehívás sérti az új Ptk. 3:17. § (3) bekezdését, mert nem lett előzetesen megfelelő terjedelemben megküldve az előkészítő anyag. Kifogásolta, hogy a küldöttek nem kaptak tájékoztatást arról, hogy a honlapot kell figyelniük, mert a további anyag ott fog megjelenni. Részletezte kérelmében, hogy az egyes napirendi

pontokhoz milyen előkészítő anyagot kellett volna a küldötteknek kapnia. Álláspontja szerint a meghívóban a napirendek kellő részletességű kibontása azt a célt szolgálja, hogy a küldöttgyűlésen a küldöttek megfelelően felkészültek legyenek, és szükség esetén a küldötteket megválasztó tagokkal is tudjanak konzultálni. A fentiek megsértése a demokratikus döntéshozatal követelményét nagy mértékben sérti, ezáltal sérti az Etv. 6. § (1) bekezdését is.

- [20] Hivatkozott arra, hogy a napirend kiegészítésére vonatkozó szavazás elmaradása az új Ptk. 3:75. §-ába ütközik. A tagdíjak egyenlőtlen meghatározása sérti az új Ptk. 3:65. §-ának rendelkezéseit. Az elfogadott alapszabály VIII/2. pontja érvelése szerint tisztázatlan helyzetet teremt a tagok jogállása kapcsán, ami sérti az új Ptk. 3:65. §-át. Mindhárom jogsértés, a szavazás elmaradása, az egyenlőtlenség, a tagok bizonytalan helyzete sérti egyúttal a demokratikus működés elvét is.
- [21] Álláspontja szerint az alapszabály V.8. pontja a régi és az újabb polgári törvénykönyv szerint is a joggal való visszaélés elvébe ütközik, mert megengedi, hogy az a szerv alkossa meg az ellenőrzésére irányadó szabályzatokat, amely szerv ellenőrzésére a szabályzatokban foglalt eljárásrend hivatott.

- [22] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte. Hivatkozott arra, hogy a felülvizsgálati kérelemben megjelölt 1989. évi II. törvényt már hatályon kívül helyezte az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil tv.), így az erre hivatkozás súlytalan. Az alapszabály nem írja elő a felülvizsgálati kérelemben megjelölt előkészítő iratokat. A felülvizsgálati érvelés figyelmen kívül hagyja, hogy a Ptk. diszpozitív rendelkezéseivel az egyesületi önkormányzatiság szabadságát biztosítja.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [23] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint eredménytelen.
- [24] A felülvizsgálati kérelemben kifogásolt eljárási szabálysértés és a jogorvoslati jog sérelme nem állapítható meg. Az eljárt bíróságok a 7/2013. (III. 1.) AB határozat szerinti alkotmányos elvárásnak megfelelően megadták a jogi álláspontjuknak megfelelő választ a felek által felvetett és az ügy elbírálása szempontjából jelentőséggel bíró kérdésekre. Az adott ügyben annak volt jelentősége elsősorban, hogy melyik alapszabály, illetve melyik törvény alapján kellett a felperes keresetét elbírálni. Az elsőfokú bíróság által figyelembe vett tények, és jogszabályok, a döntés indokai megismerhetőek voltak, a felperest nem korlátozta az elsőfokú bíróság indokolása a jogorvoslati jog gyakorlásában. A

másodfokú bíróság - részben eltérő jogi álláspontja folytán - a Pp. 235. § (1) bekezdésének megfelelően állást foglalt olyan jogkérdésekben is, amelyekről az elsőfokú ítélet nem döntött. Az ehhez szükséges tények és okiratok rendelkezésre álltak, a másodfokú bíróság a Pp. 235. § (1) bekezdés alapján eljárva jogszabálysértés nélkül mellőzte a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdései alkalmazását. A felperes által hivatkozott EJEK ítélet a felperesi álláspontot nem támasztja alá, a jelen ügyben a másodfokú bíróság a kifogásolt indokolást kiegészítette.

- [25] Nem sértett jogszabályt a jogerős ítélet az új Ptk. alkalmazásának mellőzésére vonatkozó álláspontjával sem. A másodfokú bíróság a nyilvántartási iratok, a Fővárosi Törvényszék 14.Pk.60.654/1989/67-IV. sorszámú végzése, az általa megjelölt jogszabályok és bírósági gyakorlat helytálló alkalmazásával állapította meg, hogy a perbeli közgyűlési határozatok időpontjában az alperes még a régi Ptk. hatálya alatt működött és határozatainak felülvizsgálatára a régi Ptk. 62. § (6) bekezdése volt irányadó. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Ptké. 11. § (1) bekezdését sem sérti a jogerős ítélet. A Ptké. 11. § (1), (3), (4), (5) bekezdéseire figyelemmel e törvényi rendelkezéseknek megfelelő alapszabály módosítás és változásbejegyzés alapján kerülhetett az alperes saját döntése folytán az új Ptk. hatálya alá. Ezt az időpontot megelőzően a határozatok felülvizsgálatára az új Ptk. nem volt alkalmazható.
- [26] Az új Ptk. alkalmazhatósága hiányában a jogerős ítélet nem sértette az új Ptk. felülvizsgálati kérelemben hivatkozott rendelkezéseit. Ezeknek a jogszabályhelyeknek a régi Ptk. rendelkezései nem feleltethetőek meg. Az Etv. 2012. január 1. napjával hatályát veszttette, így a támadott határozatok az okból sem lehetnek jogszabálysértők, hogy az Etv. 6. §-ába ütköznének. A kifogásolt határozatok meghozatalakor alkalmazandó jogszabályok, illetve a régi Ptk. az Etv. 6. §-ának megfelelő demokratikus önkormányzati működés elvére vonatkozó rendelkezést nem tartalmaznak. A felülvizsgálati kérelem erre alapított érvelése sem foghatott ezért helyt.
- [27] A régi Ptk. 62. § (6) bekezdése alapján az egyesület szervei által hozott jog- vagy alapszabálysértő határozat megsemmisítése iránt bármely tag - a különleges jogállású tag csak érintettsége esetén - , a határozat tudomására jutásától számított harminc napos jogvesztő határidőben pert indíthat.
- [28] Az egyesületi határozatok ennél fogva csak konkrét jogszabály- illetve alapszabály sértés esetén semmisíthetőek meg. A jogerős ítélet helyes indokolással állapította meg, hogy a felperes ilyen konkrét jog- vagy alapszabályba ütközést nem igazolt. A felperes felülvizsgálati érvelését megalapozó tartalmú, a perbeli esetben alkalmazandó jogszabályi rendelkezések hiánya nem pótolható a

demokratikus önkormányzati működés elvére hivatkozással. Az új Ptk. és az Etv. alkalmazhatósága hiányában, valamint a fentiekre tekintettel a felülvizsgálati kérelemben állított valamennyi jogszabálysértésre hivatkozás megalapozatlan volt.

[29] A jogerős ítélet helytállóan állapította meg azt is, hogy a jogszabály keretei között az alperes maga határozhatta meg működésére vonatkozó szabályokat, és azt is, hogy mennyire részletes szabályok szerint kíván működni. A konkrét jogszabályba nem ütköző alapszabályi rendelkezések joggal való visszaélésre hivatkozással nem sérelmezhetőek.

[30] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelemben foglalt okokból a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[31] Ptké. 9. § (4) bekezdés, 11. § (1), (3), (4), (5) bekezdés, régi Ptk. 62. § (6) bekezdés

Záró rész

[32] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 275. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felperes javára fizetendő felülvizsgálati eljárási költségről a Pp. 78. § (1) bekezdés, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdései és 4/A. §-a alkalmazásával rendelkezett.

Budapest, 2019. szeptember 25.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Istenes Attila s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

AM

tisztviselő